

Käyttösuunnitelma 2023

Raisio kaupunki | Sivistyslautakunta 25.1.2023

SISÄLLYSLUETTELO

1. TALOUSARVION TOTEUTTAMINEN	1
1.1. Talousarvion noudattamista koskevat ohjeet.....	1
1.1.1. Talousarvion sitovuus	1
1.1.2. Käyttösuunnitelmat	1
1.1.3. Raportointi	1
1.1.4. Strategiset tavoitteet	1
1.1.5. Talousarvion ja sen määräysten noudattaminen	1
1.1.6. Muut ohjeet	2
1.1.7. Kohderahoitteiset yksiköt eli nettoyksiköt	2
1.2. Raison kaupungin tilivelvolliset.....	2
2. HANKINNAT	4
2.1. Päätösvalta hankinta-asioissa.....	4
2.2. Hankintaohjeet	4
2.3. Poistosuunnitelma.....	4
3. LASKUJEN HYVÄKSYMINEN	5
4. KÄYTTÖTALOUS JA SITOVAT TAVOITTEET	6
4.1. Yhteenveto lautakunnasta.....	6
4.1.1. Viranhaltijaorganisaatio	6
4.1.2. Sitovat ulkoiset määrärahat	7
4.1.3. Lautakunnan strategiset ja sitovat tavoitteet vuodelle 2023	8
4.1.4. Lautakunnan vuosi 2023	8
4.1.5. Olennaiset talousarvioon vaikuttavat huomiot	9
4.2. Yhteiset palvelut.....	10
4.2.1. Perustehtävä ja palvelulupaus	10
4.2.2. Toiminta vuonna 2023	10
4.2.3. Palvelun tavoitteet	10
4.2.4. Tunnusluvut	10
4.2.5. Yhteiset palvelut, Ulkoiset määrärahat	11
4.2.6. Yhteiset palvelut, Ulkoiset ja sisäiset määrärahat	11
4.3. Lukio.....	12
4.3.1. Perustehtävä ja palvelulupaus	12
4.3.2. Toiminta vuonna 2023	12
4.3.3. Palvelun tavoitteet	12
4.3.4. Tunnusluvut	12
4.3.5. Lukio, Ulkoiset määrärahat	13
4.3.6. Lukio, Ulkoiset ja sisäiset määrärahat	13
4.4. Perusopetus	14
4.4.1. Perustehtävä ja palvelulupaus	14
4.4.2. Toiminta vuonna 2023	14
4.4.3. Palvelun tavoitteet	14
4.4.4. Tunnusluvut	14
4.4.5. Perusopetus, Ulkoiset määrärahat	15

4.4.6. Perusopetus, Ulkoiset ja sisäiset määrärahat	15
4.5. Raisio -opisto.....	16
4.5.1. Perustehtävä ja palvelulupaus	16
4.5.2. Toiminta vuonna 2023	16
4.5.3. Palvelun tavoitteet	16
4.5.4. Tunnusluvut	16
4.5.5. Raisio-opisto, Ulkoiset määrärahat	17
4.5.6. Raisio-opisto, Ulkoiset ja sisäiset määrärahat	17
4.6. Varhaiskasvatus- ja esiopetuspalvelut.....	18
4.6.1. Perustehtävä ja palvelulupaus	18
4.6.2. Toiminta vuonna 2023	18
4.6.3. Palvelun tavoitteet	19
4.6.4. Tunnusluvut	19
4.6.5. Varhaiskasvatus- ja esiopetuspalvelut, Ulkoiset määrärahat	20
4.6.6. Varhaiskasvatus- ja esiopetuspalvelut, Ulkoiset ja sisäiset määrärahat	20
5. KÄYTTÖMAISUUSINVESTOINNIT	21
6. VAKANSSIT	22

1. Talousarvion toteuttaminen

1.1. Talousarvion noudattamista koskevat ohjeet

1.1.1. Talousarvion sitovuus

Lain mukaan kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota. Toimielin on sidottu talousarviossa hyväksytyihin toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin.

Talousarvion sitovuus määräytyy lautakunnittain siten, että käyttötalouden osan sitovia lukuja ovat lautakunnan ulkoiset kokonaistulot, ulkoiset kokonaismenot ja netto. Lautakunta voi suorittaa muutoksia vastuualueiden ja palveluiden välillä. Tili- ja vastuuvapauden edellyttämä sitovuus muodostuu ulkoisesta toimintakatteesta (nettobudjetti).

Investointien sitovuus on hanketasolla. Lisäksi on monivuotisia hankkeita, joiden kokonaiskustannusarvio ja toteuttamisvuodet ovat sitovia. Nämä hankkeet on merkitty erikseen talousarviossa. Lautakunta hyväksyy hankkeidensa väliset määrärahasiirrot. Siirtoja ei saa tehdä kokonaiskustannusarvioltaan ja toteuttamisvuosiltaan sitovista hankkeista.

Tuloslaskelmaosan sitovat erät ovat verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuotot ja -kulut. Rahoituslaskelmaosan sitovat erät ovat lainakannan ja antolainauksen muutokset.

1.1.2. Käyttösuunnitelmat

Hallintosäännön 29 §:n mukaan toimielin hyväksyy käyttösuunnitelman. Lautakunnat laativat hyväksytyin talousarvion perusteella käyttösuunnitelman palveluittain. Kaupunginhallituksen käyttösuunnitelma sisältää molemmat kaupunginhallituksen alaiset kokonaisuudet (Kh, konserni ja Kh, kaupunkikehitys).

Työllisyysmäärärahamuutokset ja koululaisten kesätyövarauksen jakamiseen liittyvät muutokset jaetaan lautakunnille talousjohtajan hyväksymänä (TAM2023).

1.1.3. Raportointi

Talousarvion kuukausikohtaista toteutumista seurataan toimielimissä. Kaupunginvaltuustolle laaditaan talouden toteutuman raportti maaliskuun lopun, kesäkuun lopun sekä syyskuun lopun tilanteesta.

1.1.4. Strategiset tavoitteet

Strategisia tavoitteita voidaan muuttaa vain valtuuston päätöksellä. Tilinpäätöksessä tulee antaa selostus tavoitteiden toteutumisesta.

1.1.5. Talousarvion ja sen määräysten noudattaminen

Talousarviota ja sen määräyksiä on noudatettava toiminnassa. Tilivelvolliset vastaavat vastuualueidensa taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta. Tilivelvollisten viranhaltijoiden on valvottava, että vastuualueen toiminnassa noudatetaan hyväksyttyä talousarviota ja käyttösuunnitelmaa sekä niihin liittyviä tavoitteita. Toimintaa ja taloutta tulee sopeuttaa siten, että asetetut tavoitteet on mahdollista saavuttaa. Mikäli on ilmeistä, ettei asetettuihin tavoitteisiin päästä, tulee asia saattaa toimielinkäsittelyyn siten, että valtuusto voi päättää talousarvioon sisältyvien määrärahojen ja tavoitteiden muutokset kyseisen talousarviovuoden aikana.

Kaikista esitettävistä talousarviomuutoksista tulee tehdä ilmoitus talouspalveluihin.

1.1.6. Muut ohjeet

Investointeja, joiden kustannusarvio on yli 1 000 000 euroa, tai investointeja, joista valtuusto on erikseen niin päättänyt, ei saa aloittaa ilman kaupunginhallituksen lupaa.

Mikäli valtionosuutta saadaan kesken vuoden jo olemassa olevaan toimintaan, jonka menot ovat talousarviossa, valtionosuus kasvattaa vain tulomäärärahoja.

Mikäli toimialoilla/palvelualueilla suunnitellaan itsenäisesti hankkeita toteutettavaksi leasing-rahoituksella, palvelualueet vastaavat koko leasing-rahoitusprosessista kilpailutuksesta, operatiiviseen toteutukseen ja seurantaan saakka. Palvelujohtajan tulee ilmoittaa talousjohtajalle kunkin palvelualueensa hankkeen leasing-rahoituksen suunnitelmat ja hankkeen alkaminen etukäteen sekä ajantasainen toteutuminen ja määrä kvartaaleittain. Palvelualueet valmistelevat tarvittavat leasing-rahoitusta koskevat päätöspykälät kaupunginhallitukselle.

Mikäli lautakunnat hakevat hankerahoitusta talousarviossa hankkeille varatun määrärahan yli, mikä edellyttää talousarviomuutoksen tekemistä, lautakuntien tulee saattaa hankehakemus kaupunginjohtajan hyväksyttäväksi.

Vuoden 2023 alusta alkaen jäähalliyhtiölle kohdistuvat kaupungin toiminnan kulut ja tuotot raportoidaan kootusti kvartaaleittain kaupunginhallitukselle.

1.1.7. Kohderahoitteiset yksiköt eli nettoyksiköt

Kuntien ja kuntayhtymien talousarvio- ja suunnitelmaohjeistuksissa määritellään kohderahoitteiset tehtävät: *"Kohderahoitteiset tehtävät ovat tehtäviä, joiden käyttötalous on sidottu ensisijaisesti tuloarvioin kunnan talousarvioon, tai tehtäviä, jotka ovat kokonaan erillään kunnan talousarviosta. Talousarviosidonnaisia kohderahoitteisia tehtäviä ovat muu taseyksikkö, sisäisen palvelun nettoyksikkö ja muut nettoyksiköt. Kunnan talousarviosta erillään olevia yksiköitä ovat kunnan liikelaitokset."* *"Kohderahoitusta sovelletaan palveluja tuottavissa tehtävissä kuten liikelaitoksissa, muissa taseyksiköissä sekä nettoperiaatteella toimivissa yksioissa, jotka saavat varsinaisen toimintansa rahoituksen kokonaan tai osittain korvauksena tuottamista palveluista."*

Raision kaupungin talousarvio sisältää nettobudjettiyksiköt seuraavissa tulosityksiköissä:

vapaa-aikalautakunta: Uintikeskus Ulpukka

infralautakunta: Tilapalvelut ja Ruokapalvelut

Nettobudjettiyksikön sitova määräraha on nettomenot. Nettomenojen saavuttaminen sallii ulkopuolisen tulo-rahoituksen ylityksen sekä vastaavan suuruisen rahamenojen ylityksen ilman valtuuston käsittelyä.

Nettobudjettiyksiköt sisältyvät lautakuntien käyttösuunnitelmiin, ja niiden käyttösuunnitelmien toteutuminen esitetään tilinpäätöksessä.

1.2. Raision kaupungin tilivelvolliset

Kuntalain 125 § mukaan tilintarkastajan on annettava valtuustolle kultakin tilikaudelta kertomus, jossa tarkastuksen tulosten lisäksi annetaan mm. esitys vastuuvapauden myöntämisestä toimielimen jäsenelle ja toimielimen tehtäväalueen johtavalle viranhaltijalle (tilivelvollinen). Raision kaupungin tilivelvollisiksi vuoden 2023 alusta alkaen määritellään seuraavat tahot:

- kaupunginhallituksen jäsenet ja sen jaoston jäsenet
- lautakuntien ja niiden jaostojen jäsenet
- kaupunginjohtaja
- talousjohtaja
- henkilöstöjohtaja

- hallintojohtaja
- viestintäjohtaja
- tietohallintojohtaja
- kaupunkikehitysjohtaja
- tekninen johtaja
- sivistysjohtaja
- hallintosäännössä kunkin toimialan palvelujohtajaksi tai heitä vastaavaksi määritellyt henkilöt.

Vaikka tilivelvollisten luettelossa ei ole kaikista esimiehistä mainintaa, se ei poissulje vastuuta oman organisaation toiminnasta ja taloudesta.

2. Hankinnat

2.1. Päätösvalta hankinta-asioissa

Toimielinten ja viranhaltijoiden toimivalta hankinta-asioissa on määritelty hallintosäännössä (KV 10.10.2022 § 111).

Kaupunginhallitus päättää niistä hankinnoista, jotka ovat konsernitasoisia tai useamman kuin yhden lautakunnan kattavia, mikäli hankinnan arvo on yli 150.000 euroa.

Lautakunta päättää yli 150.000 euron arvoisista hankinnoista omalla toimialallaan.

Toimialajohtaja päättää oman toimialansa tavara- ja palveluhankinnoista 150.000 euroon asti. Toimialajohtaja voi delegoida päätösvaltaansa hankinta-asioissa alaisilleen viranhaltijoille.

Kaupunginjohtaja päättää yhteishankinnoista.

Kaupunginjohtaja tai määräämänsä päättää konsernipalveluyksikön tavara- ja palveluhankinnoista 150.000 euroon asti.

Kaupunginjohtaja tai määräämänsä päättää lisäksi niistä hankinnoista, jotka ovat konsernitasoisia tai useamman kuin yhden lautakunnan kattavia 150.000 euroon asti. Talonrakennus- ja kunnallisteknisten rakentamishankkeiden päätöksenteko ja vastuurajat ilmenevät hallintosäännön liitteestä 1. (ks. Kaupunginjohtaja 46 §/2022. Hankintavaltuuksien delegointi)

2.2. Hankintaohjeet

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 25.6.2018 Raision kaupungin yleiset hankintaohjeet. Hankintaohjeet ovat toissijaiset voimassaolevaan lainsäädäntöön nähden.

2.3. Poistosuunnitelma

Kaupunginhallitus on hyväksynyt poistosuunnitelman 25.11.2013 § 433. Investoinneissa pienhankintaraja erottaa käyttötaloudesta tehtävät hankinnat ja investoinneiksi luettavat hankinnat toisistaan. Kaupunginhallituksen 25.11.2013 § 433 poistosuunnitelman mukaisesti kyseinen pienhankintaraja on 10.000 euroa (alv. 0 %).

3. Laskujen hyväksyminen

Hallintosäännön 8. luvun 88 §:ssa laskujen hyväksymisestä määrätään seuraavaa:

Kaupunginjohtaja tai määräämänsä hyväksyy konsernipalveluyksikön laskujen hyväksyjät ja varahyväksyjät. Toimialajohtaja tai määräämänsä hyväksyy toimialaansa laskujen hyväksyjät ja varahyväksyjät. Toimialojen ja konsernipalveluyksikön hyväksyjistä ja varahyväksyjistä on pidettävä ajan tasalla olevaa luetteloa. Luettelon on päivitettävä talousarviovuoden alkaessa ja aina hyväksyjän tai varahyväksyjän vaihtuessa.

Kaupunginjohtajan laskun hyväksyy kaupunginhallituksen puheenjohtaja. Kaupunginjohtaja hyväksyy sivistysjohtajan, sosiaali- ja terveysjohtajan, kaupunkikehitysjohtajan, teknisen johtajan, talousjohtajan, hallintojohtajan ja henkilöstöjohtajan, tietohallintojohtajan ja viestintäjohtajan laskun.

Maksukorttien ja muiden maksuvälineiden myöntämisestä päättää talousjohtaja tai määräämänsä. Maksukorttien tai muiden maksuvälineiden myöntämisestä kaupunginjohtajalle päättää kaupunginhallituksen puheenjohtaja.

Luottamushenkilön laskun ja korvauksen hyväksyy hallintojohtaja.

4. Käyttötalous ja sitovat tavoitteet

Talousarviota ja sen määräyksiä on noudatettava toiminnassa. Tilivelvolliset vastaavat vastualueidensa taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta. Tilivelvollisten viranhaltijoiden on valvottava, että vastuualueen toiminnassa noudatetaan hyväksyttyä talousarviota ja käyttösuunnitelmaa sekä niihin liittyviä tavoitteita.

Raision kaupungin strategia hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 1.11.2021 § 163. Talousarviossa esitetyt tavoitteet pohjautuvat kaupungin strategiaan. Kuntalain mukaan toimielin on sidottu talousarviossa hyväksytyihin toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin.

Toimielimen sitovat taloudelliset tavoitteet ovat ulkoiset kokonaistulot, kokonaismenot ja netto.

4.1. Yhteenveto lautakunnasta

4.1.1. Viranhaltijaorganisaatio

Vastuualue ja palvelut

Sivistys	Sivistysjohtaja Leena Laakso
Hallintopalvelut	Sivistysjohtaja Leena Laakso
Perusopetus	Sivistysjohtaja Leena Laakso
Lukio	Lukion rehtori Juha-Matti Salmela
Raisio-opisto	Rehtori Gitte Enqvist
Varhaiskasvatus- ja esiopetuspalvelut	Varhaiskasvatuksen johtaja Nina Ali-Keskikylä

4.1.2. Sitovat ulkoiset määrärahat

Kokonaismäärärahat (€)			
Vuosi	Menot	Tulot	Netto
TP2021	-34 794 539 €	3 788 836 €	-31 005 703 €
TAM2022	-36 285 655 €	3 660 013 €	-32 625 642 €
TA2023LTK	-40 470 316 €	3 994 616 €	-36 475 700 €
TA2023KH	-40 483 942 €	3 994 616 €	-36 489 326 €
TA2023	-40 541 364 €	3 994 616 €	-36 546 748 €

Henkilöstö		
Vuosi	Henkilöstökulut (€)	Henkilötyövuodet (htv)
TP2021	-27 593 217 €	575,0
TAM2022	-27 464 418 €	554,0
TA2023LTK	-31 617 099 €	560,0
TA2023KH		
TA2023	-31 688 147 €	562,0

Palvelujen ostot ulkoa (€)	
Vuosi	
TP2021	-4 930 168 €
TAM2022	-5 775 301 €
TA2023LTK	-6 027 362 €
TA2023KH	
TA2023	-6 027 362 €

Aineet ja tarvikkeet (€)	
Vuosi	
TP2021	-965 872 €
TAM2022	-1 255 428 €
TA2023LTK	-1 326 400 €
TA2023KH	
TA2023	-1 326 400 €

Vuokrat (€)	
Vuosi	
TP2021	-121 823 €
TAM2022	-117 615 €
TA2023LTK	-218 015 €
TA2023KH	
TA2023	-218 015 €

4.1.3. Lautakunnan strategiset ja sitovat tavoitteet vuodelle 2023

Strateginen kaupunkitasoinen tavoite	Toiminnallinen tavoite / Kärkitoimenpide	Mittarit
Laadukas ja uudistuva varhaiskasvatus ja perusopetus	Varhaiskasvatus- ja kouluverkon uudistaminen.	Suunnittelun toteutuneet toimenpiteet.
Laadukas ja uudistuva varhaiskasvatus ja perusopetus	Lasten ja nuorten hyvinvointi- ja oppimisvajeen täyttäminen, henkilöstön työhyvinvointi, sairauspoissaolojen vähentyminen. Hyvinvointityön jatkaminen kaupunkitasoisena.	Oppilaiden poissaolot, oppimistulokset. Toimintasuunnitelmat ja palautekyselyt. Sairauspoissaolojen kehitys.
Laadukas ja uudistuva varhaiskasvatus ja perusopetus	Yhtenäisen toimintakulttuurin ja tukipalveluiden kehittäminen. Toimintakulttuurien yhtenäistäminen ja yhdessä kehittäminen.	Yhteinen ohjeistus laadittu, toiminnasta saatu palaute, vuosisuunnitelmien toteutuminen.
Laadukas ja uudistuva varhaiskasvatus ja perusopetus	Henkilömitoituksiin vastaaminen, lakimuutosten tuomien toiminnan ja rahoituksen muutosten huomioiminen. Toiminnan järjestäminen reunaehtojen mukaisesti.	Henkilömitoituksen tarkastelu, talouden suunnittelun toteutuminen.
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstön osaamisen varmistaminen ja vahvistaminen.	Koulutuspäivien määrän ja sisältöjen seuranta. Koulutustarpeen suunnitelma.
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstön työhyvinvoinnin edistäminen. Kehityskeskustelut, ajankohtaiset säännölliset palaverit, työmäärän tasaaminen, tarkoituksenmukainen resursointi.	Kehityskeskustelut käydään jokaisen työntekijän kanssa vuosittain. Jaetun johtajuuden mallin kehittäminen.

4.1.4. Lautakunnan vuosi 2023

Sivistyslautakunnan alaisten palvelualueiden toiminnoissa keskiössä on kasvatuksen ja koulutuksen toimintojen tuottaminen laadukkaasti pandemian aikana syntyneet tarpeet huomioiden. Oppimis- ja hyvinvointivaje aiheuttaa edelleen tarpeita varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen järjestämiselle ja edellyttää monialaista yhteistyötä.

Kaupungin väkiluvun muutokset ja Ukrainan sotapakolaisten määrä kaupungissa tuovat haasteita palvelutarpeeseen vastaamisessa tilojen ja henkilöstön riittävyyden suhteen. Palveluverkkoselvitysten päätösten toimeenpano ja jalkauttaminen ovat sivistystoimialan pitkäaikainen keskeinen prosessi. Kouluverkon ja varhaiskasvatusverkon yksiköiden rakenteiden, toiminnan ja tukipalveluiden suunnittelu, toteuttaminen ja ajantasaisena pitäminen muuttuvien olosuhteiden tarpeet huomioiden ovat painopistealueina.

Kaksivuotinen esiopetuskokeilu jatkuu toukokuuhun 2024 asti. Valtakunnallisilla seurantatutkimuksilla seurataan ja arvioidaan toimeenpanoa, pedagogisia ja toiminnallisia käytäntöjä sekä selvitetään kokemuksia kokeilusta ja tuotetaan tiedolla johtamiseen tarvittavaa tietoa. Päivitetyt varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti toteutetaan ja kehitetään varhaiskasvatuksessa tarjottavaa kolmiportaista tukea. Yhteistyö esiopetuksen ja perusopetuksen välillä on keskiössä siirtymävaiheen laadukkaan toteuttamisen mahdollistamiseksi.

Perusopetuksessa yhteisöllisyyden lisääminen, sitouttavan koulu yhteistyön vakiinnuttaminen, tulevaisuususkon ja kriisinkestävyys vahvistaminen ja lasten ja nuorten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukemisen toimenpiteet ovat toiminnan painopisteitä. Vaikeasti kehitysvammaisten koulun Mylly-Antin toiminnan juurruttaminen osaksi Raision perusopetusta tapahtuu talousvuoden aikana.

Raision harrastamisen malli tarjoaa raisiolaisille lapsille monipuolisia mahdollisuuksia eri harrasteiden parissa yhteistyössä vapaa-aikapalveluiden, seurojen ja yksityisten toimijoiden kanssa. Elämyspolun toteuttaminen yhteistyössä vapaa-aikapalveluiden kanssa vahvistaa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelman toteuttamista.

Lukiokoulutuksessa uuden opetussuunnitelman toteutumista seurataan ja tarkistuksia toimintaan ja paikalliseen opetussuunnitelmaan tehdään tarpeiden mukaisesti. Toimintakulttuurin, yhteisöllisyyden ja yhteistyön kehittäminen ovat keskiössä toimintavuonna 2023.

Raisio-opiston toiminnassa tavoitteena on opiskelu- ja harrastustoiminnan osallistujamäärien nostaminen opetusohjelmaa kehittämällä ja osallistamalla kuntalaisia toiminnan suunnitteluun. Painopisteenä opetusohjelmassa ovat terveyttä ja hyvinvointia edistävät kurssit.

Kaupunkistrategian mukaisesti henkilöstön osaamisen kehittäminen ja työhyvinvoinnista huolehtiminen ovat toimialan toiminnoissa painopistealueina. Koulutustarpeiden suunnittelu auttaa kohdentamaan koulutusta. Jaetun johtajuuden toteuttamista kehitetään yksiköissä osana työhyvinvointia.

4.1.5. Olennaiset talousarvioon vaikuttavat huomiot

Tuotot

- Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakia muutetaan 1.1.2023 siten (valtion budjettiriihen päätös -70 milj. € vähentäminen varhaiskasvatusmaksuista), että asiakasmaksuja alennetaan korottamalla maksujen perusteena olevia tuloajoja. Kuntaliiton arvion mukaan vaikutus kunnissa on n. -20 - -30 % maksutuottoihin. Talousarvio 2023 on laadittu -24% leikkauksen mukaan, niin että sen vaikutus on -250 000 € verrattuna vuoden 2022 asiakasmaksutuottoihin.
- Mylly-Antin koulun arvioidut tulot 932 864 €, laskutetaan kunnilta sovituin periaattein.

Menot

- Mylly-Antin koulun menot ovat arviolta 1 789 264 €, nettovaikutus on – 856 400 €, joka katetaan kaupungin saamalla valtionosuudella.
- Maksuttoman toisen asteen jatkuminen 2. ja 3. luokalle ja tuleville 1. opiskelijoille sekä kasvaneen oppilasmäärän tuoma lisäkustannus 100 000 €.
- Vakanssiesityksiä sivistyslautakunnassa on Mylly-Antin koulun lisäksi 33 kpl, joista 23 vakanssia on varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen 10 vakanssia
- Hankkeiden omarahoitusosuuksiin on varattu 250 000 €, lautakunta käsittelee jatkossa hankkeiden aloitukset.

4.2. Yhteiset palvelut

4.2.1. Perustehtävä ja palvelulupaus

Sivistys- ja vapaa-aikatoimialan hallinto tuottaa tukipalvelut toimialan alla oleville palveluille sekä vastaa hankkeiden hallinnosta.

Sivistys- ja vapaa-aikatoimialan hallinto vastaa lautakuntien ja valtuuston asioiden valmistelusta sekä päätösten toteuttamisesta. Talous, henkilöstö- ja yleishallinnon asioiden valmistelu sekä päätöksenteko kuuluvat sivistys- ja vapaa-aikatoimialan hallinnon vastuulle. Sivistys- ja vapaa-aikatoimialan hallinto toteuttaa keskitetysti sivistys- ja vapaa-aikatoimialojen palvelualueiden talouden suunnittelun, seurannan sekä raportoinnin ja merkittävimmät hankinnat. Sivistys- ja vapaa-aikatoimialan toimintaan kuuluvien merkittävien hankkeiden hakeminen, talouden suunnittelu ja seuranta sekä raportointi hoidetaan myös keskitetysti.

4.2.2. Toiminta vuonna 2023

Sivistyslautakunnan toiminta on eriytetty muista palveluista omaksi kustannuspaikaksi, ei varsinaista omaa toimintaa.

4.2.3. Palvelun tavoitteet

Sivistyslautakunnan kokoukset toimivat päätöksenteon toimielimenä.

4.2.4. Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP-20	TP-21	TP-22	TA-23
Kokoukset,				
Sila	14	13	12	12
Vala	8	10	10	10
Asiat				
Sila	186	132	134	135
Vala	94	121	129	120

4.2.5. Yhteiset palvelut, Ulkoiset määrärahat

Selite	TP2021	TA2022	TAM2022	TA2023 LTK	TA2023 KH	TA2023
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	-33 798					
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	-641 036	-364 000	-678 467	-376 000	-376 000	-376 000
Vuokratuotot						
Muut toimintatuotot						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-674 834	-364 000	-678 467	-376 000	-376 000	-376 000
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	999 177	469 925	616 644	575 107	575 107	575 107
Eläkekulut	200 481	106 799	137 179	118 046	118 046	118 046
Muut henkilösivukulut	42 495	19 735	22 121	25 825	25 825	25 825
Henkilöstökulut yhteensä	1 242 153	596 459	775 944	718 978	718 978	718 978
Palvelujen ostot	86 592	147 686	351 153	382 938	382 938	382 938
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	15 900	9 000	9 000	10 500	10 500	10 500
Avustukset		6 000	6 000	6 000	6 000	6 000
Vuokrat	1 000					
Muut toimintakulut	2 306	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	1 347 951	760 145	1 143 097	1 119 416	1 119 416	1 119 416
TOIMINTAKATE	673 117	396 145	464 630	743 416	743 416	743 416

4.2.6. Yhteiset palvelut, Ulkoiset ja sisäiset määrärahat

Selite	TP2021	TA2022	TAM2022	TA2023 LTK	TA2023 KH	TA2023
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	-33 798					
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	-641 036	-364 000	-678 467	-376 000	-376 000	-376 000
Vuokratuotot						
Muut toimintatuotot						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-674 834	-364 000	-678 467	-376 000	-376 000	-376 000
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	999 177	469 925	616 644	575 107	575 107	575 107
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	200 481	106 799	137 179	118 046	118 046	118 046
Muut henkilösivukulut	42 495	19 735	22 121	25 825	25 825	25 825
Henkilöstökulut yhteensä	1 242 153	596 459	775 944	718 978	718 978	718 978
Palvelujen ostot	112 028	175 579	379 046	422 201	422 201	422 201
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	15 900	9 000	9 000	10 500	10 500	10 500
Avustukset		6 000	6 000	6 000	6 000	6 000
Vuokrat	33 624	29 622	29 622	32 229	32 229	32 229
Muut toimintakulut	2 306	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	1 406 011	817 660	1 200 612	1 190 908	1 190 908	1 190 908
TOIMINTAKATE	731 177	453 660	522 145	814 908	814 908	814 908
VUOSIKATE	731 177	453 660	522 145	814 908	814 908	814 908
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	-30					
Arvonalentumiset						
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)						
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	731 147	453 660	522 145	814 908	814 908	814 908

4.3. Lukio

4.3.1. Perustehtävä ja palvelulupaus

Tuotamme laadukasta yleislukiopalvelua nykyisessä rakennuksessa, joka pidetään hyvässä kunnossa. Yrittäjyyslinja luo verkostoitumisedellytyksiä yritysten sekä yleisesti työelämän kanssa sekä mahdollistaa AMK-opintojen suorittamisen lukioaikana. Lukiossa on suoravalintaväylä yliopistoon luonnontieteissä sekä yksinkertainen, houkutteleva ja toimiva opintojaksorakenne.

4.3.2. Toiminta vuonna 2023

Toimintaa ohjaavina teemoina ovat opetussuunnitelman jalkauttaminen 1. ja 2. vuosikurssin opiskelijoille, oppivelvollisuuden laajentumiseen liittyvien prosessien kehittäminen sekä yhteisöllisyyden vahvistaminen.

4.3.3. Palvelun tavoitteet

Strateginen kaupunkitasoinen tavoite	Toiminnallinen tavoite / Kärkitoimenpide	Mittarit
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	Opetussuunnitelman vaatimia muutoksia seurataan ja tehdään tarvittavat tarkistukset toimintaan ja paikalliseen opetussuunnitelmaan	Onko pedagoginen kehitysryhmä dokumentoinut tiedon LOPS:n vaikutuksista toimintaan? Onko tarvittavat ohjeistukset jatkoa varten laadittu?
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	Toimintakulttuuria muutetaan hallintotiimin koordinoimana oppivelvollisuuden vaatimalla tavalla ja uusia toimintoja otetaan käyttöön tarvittaessa.	Onko ohjauksen ja tuen toimintakulttuuriin liittyvä ohjeistus laadittu? Onko oppivelvollisuuteen liittyvät prosessit muodostettu ja dokumentoitu?
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	Vahvistetaan lukion yhteisöllisyyttä toteuttamalla ja tarvittaessa uudistamalla perinteisiä yhteisöllisyyttä tukevia tapahtumia.	Ovatko suunnitellut tapahtumat toteutuneet? Onko tapahtumia kehitetty tarpeen mukaan?
Tiedon tehokas hyödyntäminen johtamisessa ja päätöksenteossa	Yhteistyötä ja toimintatapoja Rasekon kaksoistutintokurssien sekä TUVA:n kurssien tarjonnassa laajennetaan ja kehitetään tarpeen mukaan	Onko tarpeeseen pystytty vastaamaan?
Tiedon tehokas hyödyntäminen johtamisessa ja päätöksenteossa	Opiskeluhuollon vuosikellon jalkauttaminen jatkuu. Käsitellään jokaisen kvartaalin aihetta ryhmäohjauksen tunneilla ja kerätään havaintoja toiminnan kehittämiseksi. Tavoitteena kolmen vuoden kierto erilaisissa toiminna	Onko yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä käsitellyt havainnot jokaisesta kvartaalista ja sopinut jatkotoimista? Onko kahden vuoden kierto valmis?

4.3.4. Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP-20	TP-21	TP-22	TA-23
Opiskelijoiden määrä, tutkintoon johtava	433	435	431	431
Kustannus per opiskelija (ulk ja sis)	5 878 €	7 095 €	6849 €	8488 €
Henkilöstön määrä	28,5	28,5	28,5	28,5

4.3.5. Lukio, Ulkoiset määrärahat

Selite	TP2021	TA2022	TAM2022	TA2023 LTK	TA2023 KH	TA2023
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	-117 458	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Maksutuotot	-31 516	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Tuet ja avustukset	-44 554	-5 310	-93 170	-5 000	-5 000	-5 000
Vuokratuotot						
Muut toimintatuotot						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-193 528	-135 310	-223 170	-135 000	-135 000	-135 000
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	1 713 382	1 733 969	1 733 969	1 799 000	1 799 000	1 799 000
Eläkekulut	307 364	332 737	332 737	374 538	374 538	374 538
Muut henkilösivukulut	73 968	73 163	73 163	81 046	81 046	81 046
Henkilöstökulut yhteensä	2 094 714	2 139 869	2 139 869	2 254 584	2 254 584	2 254 584
Palvelujen ostot	51 016	78 796	166 656	77 296	77 296	77 296
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	98 506	272 100	272 100	289 500	289 500	289 500
Avustukset						
Vuokrat	11 643	13 848	13 848	13 848	13 848	13 848
Muut toimintakulut	1 692	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	2 257 571	2 506 013	2 593 873	2 636 628	2 636 628	2 636 628
TOIMINTAKATE	2 064 043	2 370 703	2 370 703	2 501 628	2 501 628	2 501 628

4.3.6. Lukio, Ulkoiset ja sisäiset määrärahat

Selite	TP2021	TA2022	TAM2022	TA2023 LTK	TA2023 KH	TA2023
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	-117 458	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Maksutuotot	-31 516	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Tuet ja avustukset	-44 554	-5 310	-93 170	-5 000	-5 000	-5 000
Vuokratuotot	-14 631	-18 000	-18 000	-18 000	-18 000	-18 000
Muut toimintatuotot						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-208 159	-153 310	-241 170	-153 000	-153 000	-153 000
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	1 713 382	1 733 969	1 733 969	1 799 000	1 799 000	1 799 000
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	307 364	332 737	332 737	374 538	374 538	374 538
Muut henkilösivukulut	73 968	73 163	73 163	81 046	81 046	81 046
Henkilöstökulut yhteensä	2 094 714	2 139 869	2 139 869	2 254 584	2 254 584	2 254 584
Palvelujen ostot	273 628	411 091	498 951	628 600	628 600	628 600
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	98 661	272 100	272 100	289 500	289 500	289 500
Avustukset						
Vuokrat	549 730	539 263	539 263	637 211	637 211	637 211
Muut toimintakulut	1 692	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	3 018 425	3 363 723	3 451 583	3 811 295	3 811 295	3 811 295
TOIMINTAKATE	2 810 266	3 210 413	3 210 413	3 658 295	3 658 295	3 658 295
VUOSIKATE	2 810 266	3 210 413	3 210 413	3 658 295	3 658 295	3 658 295
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	834					
Arvonalentumiset						
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)						
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	2 811 100	3 210 413	3 210 413	3 658 295	3 658 295	3 658 295

4.4. Perusopetus

4.4.1. Perustehtävä ja palvelulupaus

Raision perusopetuksen tehtävänä on tuottaa laadukasta perusopetusta raisiolaisille lapsille ja nuorille. Tavoitteena on tasa-arvoinen koulutie jokaiselle lapselle niin, että jokainen voi saavuttaa oman henkilökohtaisen potentiaalinsa.

4.4.2. Toiminta vuonna 2023

Perusopetuksen tavoitteena on turvata mahdollisimman tavallinen ja hyvä kasvatuksen ja koulutuksen arki oppilaille poikkeusaikojen jälkeen. Tärkeää on huolehtia oppilaiden ja henkilöstön hyvinvoinnista. Hyvinvointialueen vaatimuksiin vastataan ja toiminnan muutoksia tehdään tarpeen mukaan. Kouluissa varaudutaan monihäiriötilanteisiin, mutta samalla luodaan ympäristö, jossa oppilaiden ja henkilöstön tulevaisuususkoa ja kriisinkestävyttä voidaan vahvistaa. Raision perusopetuksessa valmistaudutaan tulevan kouluverkon tuomiin muutoksiin mm. oppimisen tuen rakenteita ja digipedagogista oppimista suunnittelemalla. Mylly-Antin koulun toiminta tuodaan Raision perusopetuksen osaksi.

4.4.3. Palvelun tavoitteet

Strateginen kaupunkitasoinen tavoite	Toiminnallinen tavoite / Kärkitoimenpide	Mittarit
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	Toimintakulttuurin kehittämistoimenpiteet tulevan kouluverkon tarpeisiin.	henkilöstöä ja/tai oppilaita osallistavien tilaisuuksien määrä, perusopetuksen laatukäsikirjan tekeminen
Laadukas ja uudistuva varhaiskasvatus ja perusopetus	Palautuminen koronatilanteesta sekä tulevaisuususkon ja kriisinkestävyuden vahvistaminen	koulujen palautumissuunnitelmat ja -toimet
Laadukas ja uudistuva varhaiskasvatus ja perusopetus	Kasvatuksen ja koulutuksen hyvä arki ja joustavien siirtymien lisääminen. Yhteisöllisen oppilashuollon kehittäminen uuden toimintaympäristön (HyTe-alue) vaatimuksia vastaavaksi	nivelvaiheysteistyön vuosikello ja sen toteutuminen, hyvinvoinnin vuosikello ja sen toteutuminen
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	Sitouttavan koulu yhteistyön vakiinnuttaminen: Valtakunnallisen toimintamallin käyttöönotto ja raisiolaisen toimintatavan juurruttaminen, koulu-poissaolojen määrän väheneminen ja kouluhyvinvoinnin lisääntyminen.	koulujen poissaolotilastot ja hyvinvointimittarit
Jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus harrastamiseen	Raisio harrastaa –mallin ja koulujen oman kerhotoiminnan kehittäminen	oppilaiden harrastusmahdollisuuksien ja harrastustoimintaan osallistujien määrä sekä palautekyselyt
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Palautuminen koronatilanteesta, yhteisöllisyyden ja hyvinvoinnin toimenpiteiden lisääminen	Kunta 10 –kyselyn tulokset ja sen pohjalta tehdyt kehittämissuunnitelmat ja -toimet sekä muut hyvinvointitoimenpiteet
Laadukas ja uudistuva varhaiskasvatus ja perusopetus	Elämyspolun kehittäminen osana opetussuunnitelmaa. Aktiivisuuden lisääminen elämyspolun käyttämisessä.	oppilaiden osallistuminen elämyspolun tapahtumiin (prosenttiosuus vuosiluokista)

4.4.4. Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP-20	TP-21	TP-22	TA-23
Oppilaiden määrä	2257	2354	2370	2377
Kustannus per oppilas (ulk ja sis)	8 666 €	9 118 €	9056 €	10 630 €
Luokkien määrä	128	130	134	139
Henkilöstön määrä	231	233	260	300

4.4.5. Perusopetus, Ulkoiset määrärahat

Selite	TP2021	TA2022	TAM2022	TA2023 LTK	TA2023 KH	TA2023
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	-663 599	-694 839	-694 839	-1 573 439	-1 573 439	-1 573 439
Maksutuotot	-219 631	-175 000	-175 000	-175 000	-175 000	-175 000
Tuet ja avustukset	-134 791		-14 490			
Vuokratuotot						
Muut toimintatuotot	-5 724	-2 276	-2 276	-2 276	-2 276	-2 276
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-1 023 745	-872 115	-886 605	-1 750 715	-1 750 715	-1 750 715
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	10 388 686	11 253 600	11 241 153	13 296 637	13 296 637	13 343 837
Eläkekulut	1 903 397	2 165 393	2 157 878	2 836 294	2 836 294	2 844 398
Muut henkilösivukulut	468 858	473 665	473 665	598 217	598 217	600 335
Henkilöstökulut yhteensä	12 760 941	13 892 658	13 872 696	16 731 148	16 731 148	16 788 570
Palvelujen ostot	2 539 395	2 773 118	2 773 118	3 107 833	3 107 833	3 107 833
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	650 784	777 003	775 503	871 278	871 278	871 278
Avustukset						
Vuokrat	73 633	65 588	65 588	165 988	165 988	165 988
Muut toimintakulut	24 014	16 400	16 400	18 900	18 900	18 900
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	16 048 767	17 524 767	17 503 305	20 895 147	20 895 147	20 952 569
TOIMINTAKATE	15 025 022	16 652 652	16 616 700	19 144 432	19 144 432	19 201 854

4.4.6. Perusopetus, Ulkoiset ja sisäiset määrärahat

Selite	TP2021	TA2022	TAM2022	TA2023 LTK	TA2023 KH	TA2023
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	-663 599	-694 839	-694 839	-1 573 439	-1 573 439	-1 573 439
Maksutuotot	-226 791	-175 000	-175 000	-175 000	-175 000	-175 000
Tuet ja avustukset	-134 791		-14 490			
Vuokratuotot	-12 949	-18 550	-18 550	-18 550	-18 550	-18 550
Muut toimintatuotot	-5 724	-2 276	-2 276	-2 276	-2 276	-2 276
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-1 043 854	-890 665	-905 155	-1 769 265	-1 769 265	-1 769 265
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	10 388 686	11 253 600	11 241 153	13 296 637	13 296 637	13 343 837
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	1 903 397	2 165 393	2 157 878	2 836 294	2 836 294	2 844 398
Muut henkilösivukulut	468 858	473 665	473 665	598 217	598 217	600 335
Henkilöstökulut yhteensä	12 760 941	13 892 658	13 872 696	16 731 148	16 731 148	16 788 570
Palvelujen ostot	4 394 980	4 725 014	4 725 014	5 586 925	5 586 925	5 586 925
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	655 076	778 003	776 503	872 278	872 278	872 278
Avustukset						
Vuokrat	3 601 619	3 840 142	3 840 142	3 772 059	3 772 059	3 772 059
Muut toimintakulut	24 014	16 400	16 400	18 900	18 900	18 900
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	21 436 630	23 252 217	23 230 755	26 981 310	26 981 310	27 038 732
TOIMINTAKATE	20 392 776	22 361 552	22 325 600	25 212 045	25 212 045	25 269 467
VUOSIKATE	20 392 776	22 361 552	22 325 600	25 212 045	25 212 045	25 269 467
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	16 953	11 894	11 894	11 894	11 894	11 894
Arvonalentumiset						
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)						
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	20 409 729	22 373 446	22 337 494	25 223 939	25 223 939	25 281 361

4.5. Raisio -opisto

4.5.1. Perustehtävä ja palvelulupaus

Raisio-opisto vastaa kansalaisopistopalvelujen tuottamisesta Raision kaupungin, Maskun, Ruskon, Mynämäen ja Nousiaisten kuntien alueella. Raisio-opiston järjestämän koulutuksen tavoitteena on tukea tietoyhteiskuntakehitystä, edistää aktiivista kansalaisuutta, terveyttä ja hyvinvointia sekä lisätä tasa-arvoa, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. Raisio-opistossa tarjoamme monipuolista ja laadukasta vapaan sivistystyön koulutusta raisiolaisille ja ympäristökuntien asukkaille. Koulutus on kaikille avointa.

4.5.2. Toiminta vuonna 2023

Opiskelu- ja harrastustoiminnan sekä toimintaan osallistuneiden määrän nostaminen. Painopistealueena terveyttä ja hyvinvointia edistävät opinto- ja harrastekurssit. Kehitetään ja monipuolistetaan asiakkaiden osallistamista opetustarjonnan suunnitteluun.

4.5.3. Palvelun tavoitteet

Strateginen kaupunkitasoinen tavoite	Toiminnallinen tavoite / Kärkitoimenpide	Mittarit
Laadukas ja uudistuva varhaiskasvatus ja perusopetus	Opiskelu- ja harrastustoimintaan osallistuvien määrän nostaminen. Opetusohjelman kehittäminen, painopistealueena terveyttä ja hyvinvointia edistävät kurssit.	Asiakaskäynnit (43 923), kurssilaiset (4370). Terveyttä ja hyvinvointia edistävät kurssit: kurssimäärä (148), osallistujia (1845) ja käyntimäärät (23 016). Vuoden 2021 määrät suluissa.
Asukkaiden osallistaminen päätöksentekoon	Lisätä kuntalaisten osallistumista toiminnan suunnitteluun. Opetusohjelman suunnitteluun osallistavan kyselyn toteuttaminen.	Asiakastoiveiden pohjalta ohjelmaan saatujen kurssien määrä ja toteutuneet kurssit.

4.5.4. Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP-20	TP-21	TP-22	TA-23
Opiskelijoiden määrä	3643	2985	3316	3700
Kurssilaisten määrä	6336	4370	6379	6400
Kurssien määrä	451	458	514	460
Opetustuntien määrä	8070	7372	9997	8900
Henkilöstön määrä	3	3	3	3
Tuntiopettajia ja luennoitsijoita	85	83	91	90
Kustannus/opetustunti	65 €	63 €	53 €	57 €

4.5.5. Raisio-opisto, Ulkoiset määrärahat

Selite	TP2021	TA2022	TAM2022	TA2023 LTK	TA2023 KH	TA2023
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	-1 504	-900	-900	-900	-900	-900
Maksutuotot	-94 962	-205 191	-205 191	-206 200	-206 200	-206 200
Tuet ja avustukset	-3 732					
Vuokratuotot						
Muut toimintatuotot	-3					
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-100 201	-206 091	-206 091	-207 100	-207 100	-207 100
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	367 463	441 636	441 636	454 561	454 561	454 561
Eläkekulut	77 005	91 775	91 775	94 717	94 717	94 717
Muut henkilösivukulut	15 261	18 548	18 548	20 411	20 411	20 411
Henkilöstökulut yhteensä	459 729	551 959	551 959	569 689	569 689	569 689
Palvelujen ostot	28 106	47 211	47 211	47 211	47 211	47 211
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	4 301	7 700	7 700	7 700	7 700	7 700
Avustukset						
Vuokrat	21 468	27 000	27 000	27 000	27 000	27 000
Muut toimintakulut	644	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	514 248	637 870	637 870	655 600	655 600	655 600
TOIMINTAKATE	414 047	431 779	431 779	448 500	448 500	448 500

4.5.6. Raisio-opisto, Ulkoiset ja sisäiset määrärahat

Selite	TP2021	TA2022	TAM2022	TA2023 LTK	TA2023 KH	TA2023
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	-1 504	-900	-900	-900	-900	-900
Maksutuotot	-95 101	-205 191	-205 191	-206 200	-206 200	-206 200
Tuet ja avustukset	-3 732					
Vuokratuotot						
Muut toimintatuotot	-3					
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-100 340	-206 091	-206 091	-207 100	-207 100	-207 100
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	367 463	441 636	441 636	454 561	454 561	454 561
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	77 005	91 775	91 775	94 717	94 717	94 717
Muut henkilösivukulut	15 261	18 548	18 548	20 411	20 411	20 411
Henkilöstökulut yhteensä	459 729	551 959	551 959	569 689	569 689	569 689
Palvelujen ostot	42 501	65 275	65 275	73 590	73 590	73 590
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	4 311	7 700	7 700	7 700	7 700	7 700
Avustukset						
Vuokrat	60 655	62 000	62 000	62 000	62 000	62 000
Muut toimintakulut	644	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	567 840	690 934	690 934	716 979	716 979	716 979
TOIMINTAKATE	467 500	484 843	484 843	509 879	509 879	509 879
VUOSIKATE	467 500	484 843	484 843	509 879	509 879	509 879
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot						
Arvonalentumiset						
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)						
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	467 500	484 843	484 843	509 879	509 879	509 879

4.6. Varhaiskasvatus- ja esiopetuspalvelut

4.6.1. Perustehtävä ja palvelulupaus

Kyseessä ovat lakisääteiset peruspalvelut raisiolaisia lapsiperheitä varten. Tehtävänä on yhdessä perheiden kanssa tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista.

Palvelulupaus: Varhaiskasvatuksen- ja esiopetuksen järjestäminen raisiolaisille lapsille tarjoamalla ilon ja oppimisen kokemuksia kasvun ja oppimisen polulla yhteistyössä huoltajien kanssa.

4.6.2. Toiminta vuonna 2023

Uusi varhaiskasvatussuunnitelma on otettu käyttöön valtakunnallisesti 1.8.22. Suurimmat muutokset liittyvät kolmitasoiseen tukeen. Jotta kaikilla lapsilla olisi mahdollisuus tasalaatuiseen tukeen, tarvitaan koulutusta ja yhteiset toimintatavat, jotka syntyvät pedagogisia keskusteluja käymällä. Muuttuvassa maailman tilanteessa tärkeänä tavoitteena on turvata kaikille lapsille turvallinen ja tasapainoinen varhaiskasvatusarki ja tarjota oppimisen iloa ja onnistumisen kokemuksia.

Haasteena on riittävän koulutetun henkilökunnan saatavuus ja pysyvyys sekä paikkojen riittävyys. On syytä miettiä keinoja lakisääteisten palvelujen turvaamiseksi. Varppee 2 aloitti toimintansa marraskuussa 2022 ja Kunnaankadun päiväkotitammikuussa 2023 helpottamaan varhaiskasvatuksen paikkatilannetta. Talousarviossa hyväksytyt uudet vakanssit täytetään sitä mukaa, kun lapsia aloittaa. Tavoitteena on tiivistää yhteistyötä perusopetuksen kanssa mm. luomalla pitkän aikavälin suunnitelmaa lasten tuen toteuttamiseksi jatkumona. Kustannusten nousuun vaikuttaa myös se, että alle 3-vuotiaiden osuus varhaiskasvatuksen piirissä olevista lapsista on kasvanut. Myös uudistunut varhaiskasvatuslaki nostaa kustannuksia. Mikäli päiväkodissa on tukea tarvitseva/tarvitsevia lapsia, on se lain mukaan otettava huomioon joko ryhmäkoossa tai henkilökunnan määrässä.

4.6.3. Palvelun tavoitteet

Strateginen kaupunkitasoinen tavoite	Toiminnallinen tavoite / Kärkitoimenpide	Mittarit
Laadukas ja uudistuva varhaiskasvatus ja perusopetus	varhaiskasvatusverkoston ajantasaisuus/Lapsimäärien seuraaminen aluettain	varhaiskasvatustahakemusten määrä ja tarpeeseen vastaaminen
Laadukas ja uudistuva varhaiskasvatus ja perusopetus	Kaksivuotiseen esiopetuskokeiluun osallistuminen / Osallistuminen OKM:n kokeiluun vuosina 2021 - 2024	kokeiluun osallistuvien lasten osuus ikäluokasta, tutkimustulokset
Laadukas ja uudistuva varhaiskasvatus ja perusopetus	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyön kehittäminen / Nivelvaiheyhteistyön kehittäminen, toimintakulttuurien yhteisten osa-alueiden kehittäminen, pitkän aikavälin suunnitelma	Yhteistyöstä saatu palaute
Laadukas ja uudistuva varhaiskasvatus ja perusopetus	Uuden varhaiskasvatussuunnitelman jalkauttaminen ja kolmitasoinen tuki / Koulutukset	Asiakastyytyväisyyskysely, tuen lasten määrä
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Koulutettu henkilökunta / Etsitään keinoja, jolla Raision kaupunki olisi houkutteleva työpaikka	koulutetun henkilökunnan määrä, Kunta10
Monipuoliset liikunta- ja ulkoilumahdollisuudet kaikenikäisille	Poikkihallinnollinen nivelvaiheen ylittävä liikunnan edistämisen työryhmä. Sovitut yhteiset toiminnalliset tavoitteet ja käytännöt kaupunkitasolla sekä yksikkötasolla sovitut liikunnan edistämisen edistämiseksi.	Valtakunnallinen nykytilan arviointi täytetään kaikissa yksiköissä vähintään joka neljäs vuosi.
Laadukas ja uudistuva varhaiskasvatus ja perusopetus	Kirjaston, kulttuurin ja museon yleistyö varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelmien mukaisesti. Lasten ja nuorten kielellisten valmiuksien kehittäminen yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa monipuolisin lukutaitokampanjoin, omankielisten palvelujen hyödyntäminen.	Elämänsäpolun toteutumisen seuranta, luokkamäärät, prosentiosuus luokista. Toteutuneet kampanjat, omakielisten palvelujen käyttö.
Laadukas ja uudistuva varhaiskasvatus ja perusopetus	Turvallisen arjen ylläpitäminen muuttuvassa maailmassa / vuorovaikutukseen, läsnäoloon ja hyvinvointiin panostaminen	Asiakastyytyväisyyskysely, tuen lasten määrä

4.6.4. Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP-20	TP-21	TP-22	TA-23
Lapset varhaiskasvatuksessa:				
kunnan järjestämässä	1045	1028	1009	1060
palvelusetelillä tuotetussa	210	180	227	238
yksityisen hoidon tuella	40	37	33	33
Kustannus per lapsi (ulk ja sis)	11 085 €	12 296 €	12 547 €	12 856 €
Henkilöstön määrä	266	257	268	291

4.6.5. Varhaiskasvatus- ja esiopetuspalvelut, Ulkoiset määrärahat

Selite	TP2021	TA2022	TAM2022	TA2023 LTK	TA2023 KH	TA2023
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	-29 741	-36 500	-36 500	-6 500	-6 500	-6 500
Maksutuotot	-1 318 123	-1 044 500	-1 044 500	-794 500	-794 500	-794 500
Tuet ja avustukset	-428 297	-301 486	-569 680	-724 801	-724 801	-724 801
Vuokratuotot						
Muut toimintatuotot						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-1 776 161	-1 382 486	-1 650 680	-1 525 801	-1 525 801	-1 525 801
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	8 229 559	8 241 506	8 243 131	9 049 896	9 061 096	9 061 096
Eläkekulut	1 863 789	1 797 874	1 794 293	1 884 354	1 886 277	1 886 277
Muut henkilösivukulut	361 979	348 287	348 287	408 450	408 953	408 953
Henkilöstökulut yhteensä	10 455 327	10 387 667	10 385 711	11 342 700	11 356 326	11 356 326
Palvelujen ostot	2 177 632	2 361 156	2 461 265	2 412 084	2 412 084	2 412 084
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	187 335	171 847	190 147	147 422	147 422	147 422
Avustukset	1 130 530	1 250 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000
Vuokrat	14 080	11 179	11 179	11 179	11 179	11 179
Muut toimintakulut	24 274	140	140	140	140	140
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	13 989 178	14 181 989	14 298 442	15 163 525	15 177 151	15 177 151
TOIMINTAKATE	12 213 017	12 799 503	12 647 762	13 637 724	13 651 350	13 651 350

4.6.6. Varhaiskasvatus- ja esiopetuspalvelut, Ulkoiset ja sisäiset määrärahat

Selite	TP2021	TA2022	TAM2022	TA2023 LTK	TA2023 KH	TA2023
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	-29 741	-36 500	-36 500	-6 500	-6 500	-6 500
Maksutuotot	-1 318 123	-1 044 500	-1 044 500	-794 500	-794 500	-794 500
Tuet ja avustukset	-428 297	-301 486	-569 680	-724 801	-724 801	-724 801
Vuokratuotot						
Muut toimintatuotot						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-1 776 161	-1 382 486	-1 650 680	-1 525 801	-1 525 801	-1 525 801
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	8 229 559	8 241 506	8 243 131	9 049 896	9 061 096	9 061 096
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	1 863 789	1 797 874	1 794 293	1 884 354	1 886 277	1 886 277
Muut henkilösivukulut	361 979	348 287	348 287	408 450	408 953	408 953
Henkilöstökulut yhteensä	10 455 327	10 387 667	10 385 711	11 342 700	11 356 326	11 356 326
Palvelujen ostot	3 657 625	3 914 587	4 014 696	4 143 232	4 143 232	4 143 232
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	189 549	171 847	190 147	147 422	147 422	147 422
Avustukset	1 130 530	1 250 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000
Vuokrat	1 762 255	1 815 116	1 815 116	1 739 686	1 739 686	1 739 686
Muut toimintakulut	24 274	140	140	140	140	140
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	17 219 560	17 539 357	17 655 810	18 623 180	18 636 806	18 636 806
TOIMINTAKATE	15 443 399	16 156 871	16 005 130	17 097 379	17 111 005	17 111 005
VUOSIKATE	15 443 399	16 156 871	16 005 130	17 097 379	17 111 005	17 111 005
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiiset poistot	28 303	18 448	18 448			
Arvonalentumiset						
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)						
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	15 471 702	16 175 319	16 023 578	17 097 379	17 111 005	17 111 005

5. Käyttöomaisuusinvestoinnit

Hankinnan nimi	Perustelu	€ (alv 0%)	Projekti
Opetuksen robotiikka/steam välineet	Science, Technology, Engineering, Art, Math = Steam: parannetaan oppilaiden teknologian ymmärtämistä, hyödyntämistä ja kehittämistä sekä teknologista lukutaitoa. Strateginen painopiste: Laadukas ja uudistuva varhaiskasvatus ja perusopetus	30 000	
Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen pihakalusteet	Koulu- ja varhaiskasvatuksen pihakalusteiden uusiminen. Strateginen painopiste: Laadukas ja uudistuva varhaiskasvatus ja perusopetus	50 000	
	Yhteensä	80 000	

6. Vakanssit

Palvelu	Työyksikkö	Tehtävänimike	Luonne	Määrä	Palkkakustannukset € (ilman sivukuluja)	Htv-vaikutus
Sivistystoimi	Varhaiskasvatus, Varpeen päiväkoti	Apulaisjohtaja	vakituinen	1	36 000	1
Sivistystoimi	Varhaiskasvatus	Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	vakituinen	10	280 000	10
Sivistystoimi	Varhaiskasvatus	Varhaiskasvatuksen opettaja	vakituinen	5	165 000	5
Sivistystoimi	Varhaiskasvatus	Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	vakituinen	3	84 000	3
Sivistystoimi	Varhaiskasvatus	Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja/avustaja	vakituinen	4	112 000	4
Sivistystoimi	Perusopetus	Oppimisen tuen koordinaattori	vakituinen	1	58 900	1
Sivistystoimi	Perusopetus	koulunkäynninohjaaja	vakituinen	10	236 000	8
Sivistystoimi	Perusopetus, Vaisaaren koulu	Digitutor	vakituinen	1	36 000	1
Yhteensä				33	1 007 900	33